

Tasavvuf ve Gerçeklik Algısına Dair Sapmalar Örneğinde Fiziko-Felsefi Bir Yorum Denemesi

*Hacı Mustafa Açıköz
 Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye
 acikoz.hm@hotmail.com
 Geliş Tarihi: 2017-07-18 Kabul Tarihi: 2017-10-28

Öz

Hz. Adem'den bu yana, Mevla tarafından insanın "akıl hamalı homo skeptikus" kılınmasına koşut ete kemiğe büründürülüp sonlu alanda sonsuzluk yolcusu homo Muslimus yapılmıştır ki, bu fitri format yüzünden "akıl hamaliliği tarihi ve uygarlık çevreleri"nde insanın kendisini bedensel ve özellikle ruhsal terbiye etme denemeleri ile karşılaşmaktayız. Bu terbiye denemeleri hayat boyu süren bir eylem alanı olup beraberinde doğal olarak sonlu ve sonsuzluğa dair ferdi ve ictimâî dünya görüşünü de birlikte getirir. Bizim İslam kültür ve uygarlık çevrelerinde bu terbiye denemelerinin, uygulamalarının ve dünya görüşünün disiplinize edilmiş karşılığı tasavvuftur. Bizim medeniyet havzamızda insanın kendini, evreni ve Yaraticısını bilmesi; ve bu bilme cehdi içinde Kur'an'ı okumasının yanı sıra "insan ve kainat kitapları"nı da okuması beklenir. Böylece kendi içindeki ve kâinata ki "Tevhidi kozmik bütüncü düzeni" kendinin ve evrenin gerçekliğinde (her ne ise bu iki gerçeklik!) anlayıp algılayıp sonlu alandaki sonsuz varoluştalığına (gerçekliğine) bir anlam verebilip bu anlam çerçevesinde söyleyip eyleyerek hayatını şekillendirebilsin. Fakat tasavvufî geleneğe göre: Sonlu alan gerçekliğinde sonsuzluk (hayal) alemi yolcusu olan insan, gerçekliğin ve sanalitenin kesişip çarpıştığı bu yolda; Sufi şeriat (bilimler zemininde sonluda disiplin ve terbiye), tarikat (karma alanda insan (bura-öteki alan) merkezli disiplin ve terbiye) ve hakikat (gayb alanı sonsuzda terbiye) gerçeklik düzlemlerinden yalnız, pusulasız, haritasız, rehbersiz, refleksiz, ortamsız ve yalnız kendi başına bir yolculuk yapamaz. Hatta kendisine değişik maddi ve manevi turizm şirketleri tarafından paket yolculuk program ve lojistiği önerilse bile.

Anahtar kelimeler: Tasavvuf, sufi, homo muslimus, gerçeklik-sanallık, sonsuzluk-sonluluk, ve fiziko-felsefi

A Physico-Philosophical Interpretation of Tasavvuf and Perception of Reality at the Sample of Alienation

*Hacı Mustafa Açıköz
 Ministry of National Education, Turkey
 acikoz.hm@hotmail.com
 Receiveddate: 2017-07-18 Accepteddate: 2017-10-28

Abstract

Since Adam to untill now, we seen man, who has been endowed with meat-flesh and qualified as reason porter homo scepticus in the field of finity by Allah, as homo Muslimus is the passenger of infinity. Thus due to his divine natural frame or format, we also face and witness the fact that there have been constant attempt to rehabilitate bodily and spiritual sides of man's constitution in the history of reason portery and its civilizational environments. As a life-time agenda, this type of trials of rehabilitation is a field of constant action which bring his individual and social worldview with itself. The disciplinised version of these trials of rehabilitation in our environments of Islamic culture and civilizations has been sofar called as tasavvuf. In our civilizational basin, knowing man himself, universe and his Creator based upon the man's readings of Qur'an as well as the books of man and universe. Therefore he reads internal universe in himself in accordance with Tawhedy cosmic holistic order in the realities of himself and universe (whatever these realities) then he will able to understand the meaning of his existence and of universe in this finite world and shape his life in here and hereafter. However according to tradition of tasavvufi, sufi, is voyager of imaginative infinity in this finite world where imaginative infinity faces and confront with the materialistic reality; he can not walk in this way without passing through

*Sorumlu Yazar: Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye, acikoz.hm@hotmail.com

these three stages, namely: şeriat (discipline and rehabilitation in the religious scientific ground), tarikat (way – discipline and rehabilitation in mixed field covers here and hereafter), and hakikat (reality/truth - discipline and rehabilitation in unseen field) as well as without having any guide, comrade, map, and circumstances. Even he is offered to have packet travel programme and logistics by various materialistic and spiritualistic travel agencies.

Keywords: Tasavvuf, sufi, homo muslimus, reality-imaginary, infinite-finite, and physico-philosophical

Giriş

Yukarıdaki özetle de genel olarak belirtildiği gibi Hz. Adem'den bu yana, Mevla tarafından insanın “akıl hamalı homo skeptikus” kılınmasına koşut ete kemiğe büründürülüp sonlu alanda homo Muslimus sonsuzluk yolcusu yapılmıştır ki, bu fitri format yüzünden “akıl hamaliliği tarihi ve uygarlık çevreleri”nde insanın kendisini bedensel ve özellikle ruhsal terbiye etme denemeleri ile karşılaşmaktayız. Bu terbiye denemeleri hayat boyu süren bir eylem alanı olup beraberinde doğal olarak sonlu ve sonsuzluğa dair ferdi ve ictimai dünya görüşünü de birlikte getirir.

Bizim İslam kültür ve uygarlık çevrelerinde bu terbiye denemelerinin, uygulamalarının ve dünya görüşünün disiplinize edilmiş karşılığı tasavvuftur. Bizim medeniyet havzamızda insanın kendini, evreni ve Yaratıcısını bilmesi; ve bu bilme cehti içinde Kur'an'ı okumasının yanı sıra “insan ve kainat kitapları”nı da okuması beklenir. Böylece kendi içindeki ve kâinata ki “Tevhidi kozmik bütüncü düzeni” kendinin ve evrenin gerçekliğinde (her ne ise bu iki gerçeklik!) anlayıp algılayıp sonlu alandaki sonsuz varoluşalığına (gerçekliğine) bir anlam verebilip bu anlam çerçevesinde söyleyip eyleyerek hayatını şekillendirebilsin.

Diğer taraftan tasavvufi geleneğe göre: Sonlu alan gerçekliğinde sonsuzluk (hayal) alemi yolcusu olan insan, gerçekliğin ve sanalitenin kesişip çarpıştığı bu yolda; Sufi şeriat (bilimler zemininde sonluda disiplin ve terbiye), tarikat (karma alanda insan (bura-öteki alan) merkezli disiplin ve terbiye) ve hakikat (gayb alanı sonsuzda terbiye) gerçeklik düzlemlerinden yalnız, pusulasız, haritasız, rehbersiz, refleksiz, ortamsız ve yalnız kendi başına bir yolculuk yapamaz. Hatta kendisine değişik maddi ve manevi turizm şirketleri tarafından paket yolculuk program ve lojistiği önerilse bile.

Bu Girişten sonra Bildiri konumuzun takdim ve değerlendirilmesi dört başlık ve bir sonuç aşamalarından geçirilerek yapılacaktır. Şöyle ki: I. Kavramsal Çerçeve; II. Olgusal Çerçeve; III. Hz. Kur'an Ne Buyuruyor (Kur'an'ı Çerçeve); IV. Kur'an ve Teosofi Merkezli Bir Yorum; ve Sonuçta kısmında V. Son Söz başlığı altında ise, dışsal bir göz ve sıradan bir Allah kulu homo Muslimus olan Merza Fakur Heliki'nin “Ey Gönül” adlı şiirini takdimini yaparak, onun sonlu sözde gerçeklik alandaki sonsuz fitri sanal yolculuğunun kendince ifadesine şahit olacağız.

Şimdi bu kısa Giriş bölümümüzden sonra bildiri konumuzun çeşitli bakımlardan incelemesine geçiş yapabiliriz. Bu süreçte ilk inceleme adımımız konumuzun kavramsal ve içeriksel genel çerçevesini çizmek olacaktır.

Kavramsal Çerçeve

Öyleyse evvelen bildirimizin başlığını oluşturan öğelerin genel ve kısa kavramsal açıklamalarını yaparak bunların olgusal zemindeki yansımalarına açıklık getirmekle işe başlayalım. Böylece incelememizde ayağımızın bastığı teorik zemini bilip kontrol ederek etkili adım atabilelim. Bu öğeleri: Tasavvuf, gerçeklik, gerçeklik algısı, fizik, felsefe, fiziko-felsefi ve şiirsel yorum diye sıralayabiliriz. Bu öğelere bir de özne olup zaman ve mekanda sufi, bilimadamı (fizikçi), filozof (felsefeci), şair ve avam gibi sıfatlarla tezahür eden homo Muslimusluk namzedi Adem veya Ademleri eklersek genel kavramsal öğe tablomuz tamamlanmış olur. Her kavram bir öznenin zihnindeki tasavvurun, algının ve anlamın ürünü olup öznenin (sözel ya da yazal) diline dökülmüş haline karşılık gelir.

Aynı zamanda her kavram kendisinden neşet ettiği veya bir özne tarafından neşet ettirildiği bir olgunun, nesnenin, durumun, oluşun, davranış ve eylemin anlamsal yansımasıdır. Yani, malum bulunduğu üzere kavram, bir şeye ilişkin veya dairelidir. Bir özne bir şeyin anlamsal resmini çekip o zihinsel resmi (ideayı, fikri veya kavramı) bir zamana ve mekâna koşut olarak belli ortam ve şartlarda ortaya koyar. Buna algılama, kavramlaştırma ve soyutlama; yani bilme veya bilgi faaliyetini de denir. Bu süreç doğal olarak bizim öğelerimiz için de geçerlidir. Mesela, tasavvuf özde bireysel terbiye, arınma ve kurtuluşu esas alıyor ise de, yapısı, işlevi ve etkileri bakımlarından bir sosyal olgunun, oluşun, durumun hatta davranışlar, edimler ve eylemler yumağının ifadesidir. Bu yönüyle tasavvuf toplumsal ve kültürel karakterli bir öğreti ve uygulama alanıdır.

Nitekim sözlüklere baktığımızda bireysel seviyede tasavvuf karşımıza: “Nefis terbiyesi öğretisi ve uygulaması; bir irşatcının rehberliğinde ahirete yönelik tutulan sufice hayat yolu; dünyada ahiret bilinci ve farkındalığı ile bu bilinç gereği söyleyip eyleyerek yaşamak, yani ölmeden önce ölmek”; tutulan yol veya tarikat olarak çıkar. Genelde doktrinel anlamda “tasavvuf” veya “sufizm” diye

adlandırılıp, özelde uygulama alanında “tutulan yol” anlamında “tarikat” olarak bilinen insan ‘ben’in, ‘ego’sunun veya ‘nefs’inin terbiye, tezkiye ve tesfiyesini esas alan bireysel temelli indirgemeci ifadesiyle sosyolojik bir olay veya olgu; tümcü yaklaşım ifadesiyle belli ilkeler, kurallar ve ritüeller dâhilinde akli, iradi, vicdani ve kalbi olarak yapılan bireysel ve topluluksal (cemaatsel) bir özel eylem veya eylemler (tefekkür, zikir, hissiyat, duygulanım vb.) alanıdır. Tarikat (yol) ise, bu eylemlerin belli bir öğreti ve sufi model homo Muslimusluk dâhilinde özgün kalıplara dökülüp gerçekleştirilme alan ve lojistiğidir.

Demek ki tasavvuf veya sufizm tarikat uygulaması örneğinde bizim geleneğimizde şeriat (İslamın zahiri ilmihal yönünün yani olmazsa olmaz genel çerçevesinin bilinip uygulanması), tarikat (zahir alana ait bilgi ve uygulamaların içselleştirilerek batın ve özsel alanda özel bir öğreti yoluyla sistematize edilmesi) ve hakikat (zahir ve batın alanların içerik, önem ve işlevlerinin şuurunda olup içselleştirerek sonlu da sonsuz gerçeğe veya hakikate hissiyat alanında ulaşmak) aşamalarından geçerek “hamdım, piştim, yandım” ifadesinde kendini bulur. Bu sürecin ana aktörleri murşid, murid ve nefis terbiye esas ve usulu ve uygulanması eylemlerdir. Bir de bu üçlüye mekan (tekke, dergah, zaviye vb.) ve sosyal (ihvan, cemaat veya cemiyet) ortamı eklemek gerekir.

Tarikatlardaki bütün bu aktiviteler belli bir öğreti ve uygulanım modeli çerçevesinde yine belli bir amaç, metod ve manevi lojistik ile yerine getirilir. Tasavvufi terbiye, tezkiye, tasfiyeden amaç öncelikle tarikin veya muridin kendini ve kendi gibi yaratılmış olan canlı cansız mevcudatı okuyarak kendini ve Yaratıcısını bilmesidir. Sonuçta bu bilgiye koşut murşidin irşadı çerçevesinde söyleyip eylemesidir. Bütün bu süreçte yedi nefis mertebesinde geçerek, yani nefis-i emmâreden başlayıp, sonunda nefis-i râziyeye ulaşmasıdır. Böylece ham iken pişip yanması ve ölmeden önce ölmesi alışkanlığı nedeniyle; yaradılanı Yaratandan dolayıp sevip onları hoş görebilmelidir. İşte bizim inceleme konumuz burada yani müridin kendini ve mevcudatı okuma amacı, gayreti ve bu amacı gerçekleştirmesi sonucunda kendini izhar etmektedir.

Başka bir ifadeyle, kendisi sonlu (beden) ve sonsuz (ruh) terkibi ontolojik yapısında barındıran sıradan bir homo Muslimus nasıl sonluda (maddi gerçeklik) sonsuzun (manevi sanallık) okumasını yapabilir? İster sıradan homo Muslimus, ister bilim adamı homo Muslimus, ister sanatçı homo Muslimus, ister ilahiyatçı homo Muslimus ve ister mürit homo Muslimus olsun, bunların böyle bir okuma yapmaları mümkün müdür? Mümkünse şayet bu okuma yetkin, etkin, kapsamlı, kuşatıcı ve tümcü bir okuma olabilir mi?

Homo sapienlikten ilahi müdahale ruh üflenmesi (ruh = akıl + irade + vicdan verilmesi) veya emaneti ile skeptikus (şüpheli insan) fitri donanım ve karakterli homo Muslimusluğa (ideal insanlığa) evrilen insan: Kendisinin, doğanın, kâinatın ve içindeki canlı-cansız mevcudatın okumasını beş epistemolojik lojistik vasıta ve bilgi alanları ile yapar.

Bunları şöylece sıralayabiliriz:

- Kavramsal zeminde (felsefe ve sosyal bilimler vasıtalarıyla);
- Sayı, simge ve semboller zemininde (fizik, matematik, astronomi, kimya, biyoloji vb. fen bilimleri vasıtalarıyla);
- Ses ve renkler (sanat ve dalları vasıtalarıyla);
- Bildirimler, duygu ve hissedişler (ilahiyat temel alan bilimleri ve tasavvuf vasıtalarıyla); ve
- Bunların hepsinin (a + b + c + d = e) birlikteliğini (genel hikmet alanı = felsefe + bilim + sanat + ilahiyat) içeren epistemolojik lojistik vasıtalarıyla yapılabilir.

Maddelerden de anlaşılacağı üzere insanın kendine, doğaya ve evrene dair okumalarını bilim, sanat, felsefe ve ilahiyattan hareketle değişik şekillerde yapılabilir ama asıl olan bunların hepsini içeren hikmeti çerçevede yapılmış olmasıdır. Her şey zıddıyla kaimdir veya zıtların birliği; kesrette vahdet, vahdette kesret ilkelerini esas alıp Tevhidi kozmik tümcü düzen çerçevesinde işleyen kainat ve içindeki canlı-cansız bütün mevcudat Allahu Teâlâ'nın 99 isminin tecellisi ve tezahüründen ibarettir.

Diğer taraftan İslam akıl hamaliyeliği tarihi bize göstermektedir ki her tasavvuf kolunun veya tarikatının esas ve özde aynı olmalarına rağmen usul ve uygulamalarda bazı farklılıklar mevcuttur. İslam akıl hamaliyeliğinin mistik düşünsel ve uygulama yönüne karşılık gelen tasavvuf İslam geleneğinde Hz. Peygamberin mescidindeki “halka”ya ve bu “halaka”nın iki aslı unsuruna Hz. Ebubekir’e ve Hz. Ali’ye kadar geri götürülür. Oradan çeşitli içerik, usul ve metod yüklemeleriyle zincirleme olarak günümüze kadar getirilir. Bu yüzden kendi aralarında genel de özde olmasa da, içeriksel detay, yaklaşım, usul ve metod da farklılıklar arz ederler. Bu farklılıklar kimi zaman olumlu ve yapıcı kimi zamanda olumsuz ve yıkıcı şekillerde tezahür edip hem bireysel hem de toplumsal seviyelerde idari, siyasi, sosyal ve kültürel hayatta etkili olmuşlardır.

Olgusal Çerçeve

Yukarıdaki genel nitelikli kavramsal ve içeriksel tespit ve açıklamalardan sonra inceleme konumuzun ana aktörü olan homo Muslimus üzerinde durup kısaca konumuzun olgusal çerçevesini eylemleri vasıtasıyla nasıl oluşturduğunu görelim. Öncelikle sormak ve cavabını almak durumundayız: Homo Muslimus ne demektir? Ve homo Muslimus kimdir?

İnsanlık tarihinin ve onun ahlak alanının ana aktörü homo Muslimusun teoloji zemininde onto-tarihsel takdimini şöylece yapabiliriz. "Homo Muslimus": Yaratıcısı tarafından homonidlerin (insansıların) sapien (akıllı) cinsinden seçilip kendisine ilahi ruh terkibi (akıl, irade ve vicdan) üflenmesine koşut beşerlikten (homo animalusluktan) kurtulma imkanı tanınan ve böylece kendisine akıl emaneti, yeryüzü imarcılığı ve temsilciliği verilen Adem olarak takdim edilip modellenen müstakbel ideal kişiye ve kişilere bizce verilen ada karşılık gelir. Homo Muslimus, aynı zamanda akıl hamalı skeptikus (şüpheci) olma özelliğinden dolayı insanlık medeniyet, hümanizması ve ahlakının iptidai ilk temsilcisidir.

Kendisine biçilen homo Muslimusluk vizyon ve misyonunu kabul veya ret etme iradi seçme keyfiyeti kendisine bırakılan homo Muslimusluk adayı beşer homo sapiens (günümüzde homo sapienssapiens=homo modernikus) ister skeptikus (şüpheci) özelliğini önerilen yolda işlevselleştirip kendi seçimiyle yürür ve o yönde bir ahlak anlayışı ve uygulaması geliştiren homo Muslimus olur; ister öneriyi ret eder ve aslına rücu ederek bu yönde bir eylem ve ahlak anlayış ve uygulaması oluşturur. Yani bir bakıma insan hayatı, bir ucunda homo Muslimusluk ve tonajları olan, diğer uçta homo animusluk (beşerlik) ve versiyonlarını olan bir ömür kulvarındaki şu veya bu anlayış seçim ve uygulamalarına koşut yapılan bilinçli ve iradi; vicdani ve ahlaki eylemsel yürüyüşe karşılık gelir. (Açıköz, 2003: 43-45)

Nitekim, ahlaki anlayış ve eylem bağlamında homo Muslimusluk adayı insanın, homo animalus beşerlikten daha aşağı bir konuma düşmesi bile ciddi anlamda söz konusudur. Bu durumun geçmişte olduğu gibi bugün bile çeşitli örneklerini bireysel, toplumsal, bölgesel ve küresel seviyelerde görmekteyiz. Basit bir örnek verecek olursak, alet olarak bıçak kendi yalınlığında masumdur ve insanın hayrına, faydasına kullanılması beklenir ama aynı bıçak ile çok kötü şeyler yapılabilir. Her iki durumda da bıçak aynı bıçaktır ve bıçak öznesi elinde varlığının gereği olan bıçaklığını yapmaktadır. Bıçağı kullanan özne de aynı öznedir ama öznelerin kullanım eylemlerindeki niyet, amaç ve gerekçeleri olumlu veya olumsuz olmak üzere farklıdır. Tabii ki eylemlerinin sonuçları ve yaptırımları da farklılık arz eder.

Şimdi bu açıklamadan sonra konumuza dönecek olursak insanın eylemler alanına karşılık gelen ahlak ile tasavvuf arasındaki doğal etkileşim bağı kendiliğinden ortadadır. Nitekim tasavvuf homo Muslimusun ahlakda mümkün olan en tepe noktaya ulaşmasını amaçlar ve bu yönde sistematik çaba sarfeder. Fakat unutulmamalıdır ki tasavvuf (tarikatlara) ve diğer İslami cemaat, cemiyet ve mezheplerinin kollarının tarihsel evrilmelerinde zaman zaman içinde buldukları tarihsel, toplumsal ve kültürel çerçeve gereği merkezi çizgiden maalesef ciddi sapmalar olmuştur. Hele günümüzde bu dini kaynaklardan ortaya çıkan sapmaları daha yoğun bir şekilde bireysel, toplumsal ve medyatik hayatta gözlemlemek mümkündür.

Nitekim 15 Temmuz 2016'da eğitim, hayır ve hasenat eksenli ulusal ve küresel kapsamlı masum din cemaati görüntüsü adı altında ulusal ve özellikle küresel işbirlikçileri ile birlikte fetö tetikçiliği ile gerçekleştirilen ve 300'e yakın şehit verilmesine neden olan hain fetö (sözde kainat imamı fethullahın terör örgütü) kalkışmasından sonra İslami cemaat ve cemiyetlerin buna tasavvuf icra kanatları tarikatlarda dahil olmak üzere varlıkları ve işlevleri sorgulanmaya başlanmıştır. Tabii ki burada sapla samanı birbirine karıştırmamak ve çürükle sağlamı birbirinden ayırmak gerekir. Diğer taraftan sormak durumundayız: Bu özel hain fetöcü kalkışma olayının yıkıcı etki ve sonuçları bakımlarından önemi nedir ki bu fasık ve cani kalkışmadan hareketle niçin inanan insanlar bile diğer İslami gruplara veya kesimlere (tarikatlara, cemaatlara ve cemiyetlere) ilişkin genelleme yapıp süpürmece anlayışı yönelmektedir?

Soruya cevap teröristbaşı Fethullah'ın kendi (bedensel, zihinsel ve ruhsal) özelinden; cemaatinin içsel, dışsal dinamiklerinden; harici ve dahili mensubiyet ve sahiplerinden; toplumsal; bölgesel; küresel; olgusal ve tarihsel zeminlerden hareketle cevaplar vermek mümkündür. Lakin biz olgusal, tarihsel ve dini (Kur'an'ı) zeminlerden hareketle çok kısa cevap verip bildirimizin ana mecrasına döneceğiz.

El cevap: Çünkü bu hain, münafık ve fasıkca kalkışma olgusal zeminde göstermiştir ki bu fasık hareket Allah, din, eğitim ve hizmet adı altında İslam'ın ve Müslümanlarının kutsalları ve mahremiyetlerini tahrip etme, yok etmeyi esas almaktadır. Bu yok etme amacı doğrultusunda her şeyi (kutsalı, değerli, ilkeyi ve hümanizmayı) kendine araç ve vasıta edinebilmekte; kişilerin en mahrem alanlarına girmede hiçbir mahzur görmeyip gizli dinlemeler ve çekimler yapıp tuzaklar kurarak hatta bu yaptıkları ahlaksızlıkları kutsanmış bir görev sayabilmektedir.

Tarihsel bakımdan ise, bu hain eşkıya cemaat ve kalkışması en az tarihi talihsiz Habil ve Kabil; ve Kerbela olayları tecrübeleri kadar önem arz etmektedir. Hatta oluş, işlev ve sonuçları bakımlarından onlardan çok daha kapsamlıdır. Çünkü Habil Kabil olayı bireysel ve ailevi karakterli ve diğer taraftan Kerbela olayı Ümmet-i Muhammed'in içsel dinamikli tarihi bir acı tecrübesi iken, fetö kalkışması içsel taşeron tetikçiliğinde (fethullah gülen cemaatı ve diğerleri) küresel (bütün Ümmet-i Muhammed düşmanları Amerika ve Avrupa destekli) karakterli bir olaydır.

Henüz olayın şoku bütünüyle atlatılamamıştır, atlatıldığında olayın gerçek boyutları ve kapsamı ortaya çıktığında dünya ve ahiret tarihi homo Muslimusluktan homo animalusluğa ve hatta onun ötesine savrulma örneğini insanı ve Yaraticıyı Allah adına, Allah için, Allah ile aldatmak ve Allah'a dini öğretme gafletini, cüretini ve merdi Kıptiliğini arşivine almıştır. Bu fethullahçı mistik illizyon, halisinasyonun, sanrı veya hipnozun etkileri o kadar güçlü ki maalesef fetö cemaati içerisinde henüz bu hipnozdan, akıl tutulmasından ve ruhsal karabasandan uyanıp pişman olan bir gruba rastlanmamaktadır. Bu da Allah ve Onun dinine hizmet adına ortaya çıkan bu modern eşkıya fasıkfetöcü gurubun halka ve Hakka rağmen gayrimüslim Batının taşeron ve tetikçisi sıfatıyla kalkışmasının tehlike boyutlarının büyüklüğünü ve şiddetini açıkça ortaya koymaktadır.

Hz. Kur'an Ne Buyuruyor (Kur'an'i Çerçeve)

Bu olgusal zeminden devşirilen verilerden hareketle sormak durumundayız: Genelde diğer sapkınlıklara özelde ise bu fetö sapkın durumuna dair Yüce Kur'an'ın muhtemel bakış ve değerlendirmesi ne olabilir? Ayrıca Kur'an'ın konuya yaklaşımsal çerçevesi nasıl olabilir? Sorulara İslami (Kur'an'i) bakımdan şöylece cevap vermek mümkündür. Allah'u alem, başta liderleri terörist başı fethullah sonra takipçilerine (fetö cemaat mensuplarına) "Din Günü" veya "Hesap Günü"nde kendilerine "yeryüzünde neden fesatçılık yapıp insanların (Müslümanların) maddi ve manevi mahrem alanlarına girerek onların malına, ırzına, namusuna, canına ve kanına kast edip katlederek bir de bunları da sözde Allah adın Onun dininin kavramlarıyla hangi cesaret, cüretle ve mantıkla yaptınız?" diye sorulacaktır.

Yüce Kur'an'ın ifadesiyle. "11 Kendilerine 'Yeryüzünde fesat çıkarmayın' denildiğinde" herhalde kâfirlerin, fasıkların ve münafıkların dediklerini: "11 Biz sadece islahatçılarız derler" diyeceklerdir. Ama ayet devam etmektedir. "12 Aman dikkat, kesinlikle onlar fesatçıların ta kendileridirler, ama bunun da farkında değiller. 13 Kendilerine 'Siz de insanların inandıkları gibi inanın!' denildiğinde, 'Ya biz, ahmakların

inandıkları gibi mi inanıyoruz?' dediler. Bakın! Onlar var ya onlar, gerçekten de ahmaktırlar; lakin bunu bile bilmiyorlar" (Bakara 11. 12. Ve 13. Ayetler).

Ayetten hareketle sormak durumundayız: Peki bir gün bu fetöcü ahmaklar topluluğu ve onun elebaşı fasıkca eylem ve söylemlerinin olumsuz sonuçlarının farkına veya şuuruna varabilip tekrardan gerçeğe dönmeleri mümkün müdür? Yine Kur'an-ı Kerim'de Araf Suresi 174. 175. 176. Ve 177. Ayetlerde şeytanın hizmetlisi haline dönüşüp ahlaksızlaşıp köpekleşen bir alim örneklem veya modellemesi ile cevap verilir. Şöyle ki: "174 İşte Biz, ayetlerimizi bu şekilde çok boyutlu olarak açıklıyoruz ki, belki tekrar gerçeğe dönerler. 175 Bir de onlara, mesajlarımızı ulaştırdığımız halde, onlardan uzaklaşıp şeytanın (bir köpek gibi) peşine taktığı kimsenin durumunu haber ver; derken o azgın biri olup çıkmıştı.

Nitekim İslamoğlu'na göre, 176. Ayetinde delalet ettiği gibi, bu her çağda bulunan prototiptir. Bu tipin belirgin vasfı bilgiden değil, bilgi ahlakından yoksunluktur. Bilgi ahlaka dönüşünce haşyet (35: 28), ahlaksız kalınca vahşet üretir. Tıpkı fethullahçı ve benzeri ötekileştirici, ayrıştırıcı ve zararlı yapılanma örneklerinde olduğu gibi. Kur'an'i anlatı şöylece devam etmektedir:

"176 Ki, eğer Biz isteseydik onu mesajlarımızla yüceltirdik (İslamoğluna göre, zimmen: Eğer o mesajlarımızla yücelmeyi tercih etseydi, biz de onu mesajlarımızla yüceltirdik; ama mesajlarımızı kullanmayı, onların üzerine basarak yükselmeyi seçti, biz de onu alçattık); ne ki o dünyaya sarıldı ve ihtiraslarının peşine düştü. İşte bu yüzden böyle birinin durumu, üstüne varsan da kendi haline bıraksan da, dilini sarkıtp hırlayan köpeğe benzer. Mesajlarımızı yalanlayanların durumu işte böyledir. Şu halde bu kıssayı aktar, belki üzerinde tefekkür ederler. 177 Ne berbattır ayetlerimizi yalanlayan bir toplumun hali; üstelik onlar (böyle yapmakla) kendilerine zulmetmiş oluyorlar." (İslamoğlu, 2014: sayfa 287).

Peki bu durumu kendi çağımızda gören biz sıradan Müslümanlar bu ibretlik vahim durumdan kendi adımıza ne tür dersler çıkarabiliriz? Allah korusun! bu durumlara düşmekten kendimizi nasıl koruyabiliriz?

Yine İlâhi Kitabımız Kur'an-ı Kerim Hadid Suresinin bütününde özellikle ise 16., 20., 22., 23. ve 27. Ayetlerinde sorularımıza cevaplar vererek bizi yönlendirerek bir kurtuluş reçetesi önerir. Öncelikle Mü'minlerin Kur'an'dan uzaklaşma problemlerine ve bunun doğurduğu sonuçlara dikkat çeker. Şöyle ki: "16 İman (ettiğini iddia) edenlerin, Allah'ın zikrine, yani Hak katında inen vahye karşı, ta kalplerinde ürperti duymalarının vakti hala gelmedi mi? Ta ki kendilerine daha önce vahiy

verilip de, üzerlerinden uzun zaman geçtiği için kalpleri katılaştıran kimseler gibi olmasınlar ki onların birçoğu yoldan sapmıştır.” (Hadid, 16. ayet)

Sonra bir analogi vasıtasıyla dünyalılık veya dünyalılığa dair bir hatırlatmada ve öğütte bulunur: “20 İyi bilin ki (tek başına) bu dünya hayatı bir oyun ve oynaştan, albenili bir gösteri ve birbirinize karşı övünme yarışından, mal ve evlat çoğaltma hırısından ibaret olurdu. Bu (tiplerin sonu) şu yağmur meseline benzer: O (yağmurun) yeşerttikleri, çiftçileri/nankörleri pek sevindirir; sonra kurur ve sen onu sararmış görürsün; en sonunda toz toprak olur. Ama ahirette (böyle olmayacak), Ya şiddetli bir mahrumiyet veya Allah’tan bir mağfret ve hoşnutluk olacak; Zira (tek başına) bu dünya hayatı, aldatici ve geçici bir tatmin aracından başka bir şey değildir.” (Hadid, 20. ayet)

Diğer taraftan bütün mahlûkat için geçerli ve özellikle insanın hayatı boyunca muhatap olduğu musibetlere ilişkin idealde her an, normalde bu musibetler sonucu ortaya çıkan her sevinç ve üzüntü durumu üzerinde derinden tefekkür etmesini ve bu tefekkürün gereğini yine sonda bir uyarıya koşut Kur’an’ımız bize şöylece açıklar: “22 Ne yeryüzünün ne de sizin başınıza, Biz onu varlık sahnesine çıkarmadan önce kayıt altına aldığımız bir yasa olmadıkça asla bir musibet gelmez; şüphesiz bu Allah için pek kolaydır. 23 Böyle takdir etmiştir ki elden kaçırdıklarımıza (aşırı) üzülmesiniz, ele geçirdiklerinize de (aşırı) sevinmesiniz: nitekim Allah hiçbir kendini beğenmiş şımarığı sevmez.” (Hadid, 22. ve 23. ayetler)

Hal böyle olunca bu çerçevede geriye hatırlatılacak ve bizim ne demek istediğimize ışık tutan tarihi ve İlahi bir tespit kalıyor. Tasavvufa veya herhangi bir mistik eğilim ve uygulamalara dair bütün meselenin özü de bu tespit ve hatırlatmada kendini göstermektedir. Yine Hazreti Kur’an bu bağlamda şunları buyurmaktadır: “27 Sonra onların peşinden (başka) elçilerimizi de getirdik; peşlerinden de Meryem oğlu İsa’yı getirdik ve ona İncil’i verdik; ve ona uyanların kalplerine şefkat ve merhamet yerleştirdik. Ama ruhbanlık başka... Onu kendilerine emretmediğimiz halde onlar uydurdu, gerekçesi de Allah’ın rızasını kazanmaktı; fakat onun gereklerine de hakkıyla riayet etmediler ya... Neticede Biz onlardan iman eden kimselere karşılıklarını verdik; fakat yine onlardan birçoğu yoldan saptılar.” (Hadid, 27. ayet)”

Kur’an ve Teosofi Merkezli Bir Yorum

Yine bu Kur’an’i zemini akılda tutarak tasavvufun veya mistisizmin İslam düşünce geleneğinin olmazsa olmazı; ve içerik, işlev ve etkileri bakımlarından İslam uygarlığının göz ardı edilemez şu veya bu şekilde sosyo-kültürel bir gerçekliği

olduğunu belirtmek durumundayız. Bu gerçekliğin boyutları da ancak Kur’an ve teosofi merkezli bir değerlendirme ile ortaya konabilir. Öyleyse sormak durumundayız: Problem nereden kaynaklanmaktadır? Problemin kaynaklarına dair çeşitli yerlere gönderme yapılabilir ama hepsinin kendisinden neşet ettiği ana ve asli bir kaynak vardır ki, o da insanın ontolojik ikil (beden + ruh = insan) bileşik yapısını unutarak azametle beyazlık sevdasına düşmesidir. İlkesel ve nötr seviyede idealizm ve azamet adına bu sevda takdir edilip alkışlanabilir. Fakat insanın varlıklılığının makro ve mikro boyutları dikkate alındığında bu hedeflenen beyaza ulaşmak imkânsızdır.

Çünkü insanın makro alandaki varlığı maddi, bedensel veya et-kemik yönüne karşılık gelirken; mikro alandaki varlığı mana, ruh veya enerji haline karşılık gelir. Bu yüzden her iki alanında müstakilen kendi öz dinamikleri vardır. Birinci alanda madde, mekân ve zaman esasken; ikincisinde bunlardan söz edilmeyeceği gibi maddi alan ters yüz edilebilir. Oysa insan dünyada bu ikil ontolojik bileşkeye koşut madde (beden) + mana (ruh) karma alanında nefes alıp vermekte, yani yaşamaktadır. İşte evrenin ve içindeki mevcudatın okunması asıl bir de bu çerçeve de yapılması gerekir. Nitekim bu çerçevede okuma yapanlardan biri de tasavvuf veya mistik gruptur ki, bizim değerlendirme konumuzdur.

Öyleyse tasavvufun kendisinin zahiri, batini ve karma alan gerçekliklerine dair algısı nedir? Veya insana, varlığa, evrene ve Tanrıya dair gerçeklik algıları nelerdir? İşte bu iki sorunun tasavvuf eksenli cevabının fiziko-felsefi zeminde verilmesi gerekir. Aslında aranan şeyin anahtarı insanın ontolojik yapısında, yani onun beden+ruh bileşkesinde, aşikar bir şekilde kendini göstermektedir. Beden, insanın dünyalı yönüne karşılık gelirken; ruh, öte (ahiret) yönüne karşılık gelmektedir. Ayrıca beden, insanın maddi fiziki doğa ve evrenle olan ünsiyet ve etkileşiminin anahtarıdır. Ruh ise aşkın ve görünmeyen alan ile olan veya olması beklenen etkileşim ve ünsiyete karşılık gelir. Peki bu alanlardan hangisi gerçekliğe karşılık gelir? Yani maddi ve sonlu et-kemik alanı mı; yoksa manevi ve sonsuz homo Muslimusluk (Yunusluk) alanı mı? Hangisi sanal, hangisi gerçek?

Yukarıda ifade edildiği gibi insanın ve mahlukatın maddi makro alanından baktığımızda mikro ruhu (enerji) alanı yalan ve sanal; yine insanın ve mahlukatın mikro ruhu (enerji) alanından baktığımızda maddi makro alanı yalan ve sanal gözükmektedir. Oysa kendi düzlemlerinde ve dinamiklerinde ikisi de birer gerçeklik alanlarıdır. Ademoğlu bu siyahlık (maddi, bedensel, veya et-kemik alanı) ve beyazlık (manevi, ruhsal veya Yunusluk alanı) arasında beyaza en yakın grilik

(homo Muslimus, Yunus olma) mücadelesi vermektedir. Çünkü insan ontolojik ikil terkihi gereği bu dünyada mükemmel ulaşamaz ama azametle onun yolunda akıl, irade, vicdan ve ömür tüketebilir ve tüketmelidir de.

Sonuçta: Tasavvuf bir din değil; dini özel bir öğreti ve uygulama ile yaşama biçimidir. Lakin değişik yaşama biçimlerinden sadece biridir. Yani biricik ve tek olan değildir. Murşid ve sufi mükemmel ulaşamaz ve bu nedenle mükemmel insan olamaz ama mükemmellik yolunda olur. Asla ne Murşit ne de Mürit masum ve günahsız değildir. Unutulması ki ismet sıfatlarına rağmen bütün Peygamberler Hz. Allah'tan uyarı almışlardır. Ayrıca yine unutulması ki tevbe kapısı herkes (Nebi, Resul, Murşit, Mürit, sıradan Müslüman ve homo Muslimusluk adayı bütün insanlar) için son nefese kadar açıktır.

Bu durumda İslam tasavvuf geleneğinde insan, evvelen kendini bilecek; böylece Rabbini bilmiş olacak; sonra evren ve mevcudatın aynasında da bu iki bilmekteliğin sağlamasını yapacaktır. İslam düşünce geleneğinde bu bilme yollarından biri belki de en köklüsü tasavvuf müessesesidir. Bilindiği üzere bu bilme ve okumaya koşut tefekkür, söyleme ve eylemede kendince anlayış, usul ve uygulamaları vardır ki bu da tasavvuftaki tarikat öğretileri ile gerçekleştirilir. Lakin unutulması ki başka tariklerde vardır... .

Şimdi buraya kadar yapmaya çalıştığımızı değerlendirmenin ana çerçevesini bir şema halinde sunumunu yaparak sözü Merza Fakur Heliki'ye bırakalım.

Homo Muslimusca Adamlığın ve Ahlakın Ontolojik Evrilme Sıralaması:

I-) HOMO SAPIENS (İnsansı Beşerler) kesin olmamakla birlikte arkeologlara, antropologlara, paleoantropologlara, ve etnologlara göre ilk görülmesi M.Ö. 400000 – 350000 tarihleri arasındadır, Allah-u alem. Modern anlamdaki homo sapiens'in Afrika'dan dünyanın değişik yerlerine dağılması ise 40000 ile 35000 tarihlerinden itibaren olduğu iddia edilmektedir lakin yine doğrusunu Yüce Allah (c.c.) bilir:

1-) RUH ÜFLENMESİ (RUH EMANETİ = AKIL, İRADE ve VİCDAN)

Üflenen Ruh veya Verilen Emanet Koşut İnsana Adamlık Yolunda Fitrat Formatı Atılması

2-) İNSANLIK FITRATI=BEDEN+RUH ONTOLOJİK BİLEŞKESİNE FITRATATILMASI

BÖYLECE, Adem veya Ademler artık birer bilgi yolcuları homo skeptikuslardır.

II-) HOMO SKEPTİKUS (Akıl Hamalı ve Emanetçisi Bilgi ve Hikmet Yolundaki Yapıcı

Şüpheli İnsanlar). Yani Burası: Bilgilenme, bilgilendirme ve bildiğince söyleyip eyleyerek toplum ve medeniyet kurma zeminidir. Bu da ancak Ademlerin akıl hamaliliği tarihi ve çevrelerinde: a) Kendilerini (İNSAN=BEDENSEL, RUHSAL VE ZİHİNSEL ALANLAR);

b) Doğayı; c) Evreni; d) Yaratıcıyı ve Onun (Zıtların Birliği, Vahdette Kesret – Kesrette Vahdet İlkeleri ve 99 İsmi'nin Tecellisi Gereği) İnsanda; Doğada ve Evrende Görülen Tevhidi Kozmik Tümcü Düzenini HİKMET (= Bilim, Din, Sanat, Felsefe ve Bunların alt-dallarının) faaliyeti çerçevesinde okuyup gereğince yaşaması sonucu gerçekleşebilir.

İNSAN OKUMASINDA ULAŞILAN 3 (2 İRCACI ve 1 TÜMCÜ) SONUÇ

Homo Animalus: İnsanın Bedene İndirgenmesi

Homo Spiritus: İnsanın Ruha İndirgenmesi

Homo Muslimus: İnsanın Bir Bütünde Tümcül Değerlendirilmesi

Görüldüğü üzere: Homo skeptikusluk sıfat ve alanı bütün insan tipleri için temel, başlangıç, sıfır ve ortak noktadır. Yani, ister homo skeptikusluk donanımını animalusluk, spiritusluk veya Muslimusluk yönünde kullanmayı seçerler isterse seçmezler.

III-) HOMO MUSLİMUS (Evrensel İlahi İdeal İnsan Tipi)

Evrensel İlahi Menşeli İdeal İnsan Tipine Ulaşmak İçin Hazırlanan Ontolojik Zeminin Yanısıra İlahi Lojistik İki Destek Unsuru:

a-) Dünyalı Göksel Elçiler (Model Nebi veya Resul Homo Muslimuslar); ve

b-) İlahi Bildirgeler (Sayfalar ve Kitaplar)

Bu unsurlar çerçevesinde kendinin, doğanın, evrenin ve Yaratıcısının hikmeti bir okumasını yapan kişi homo Muslimustur. Lakin Ahlaklı bir homo Muslimus değildir. Ta ki bu okumanın içeriklerinin söylem ve eylemlerine döküp modellik bilinç ve uygulamasıyla “Ben Homo Muslimuslardırım” diyene veya en önemlisi başkalarının “İşte Bu Homo Muslimus” diye parmakla gösterilene kadar.

SORU: Niçin etrafımızda ahlaklı örnek homo Muslimuslar göremiyoruz?

CEVAP: Çünkü ahlaklı örnek homo Muslimuslar sözde ve gözde (vitride) olmak istedikleri için onları özde ve fiilde (hayatın içinde) ahlaklı model homo Muslimuslar olarak göremiyoruz. Nihayetinde iş kişinin kendi ferdi seçiminde düğümlemektedir. Yani ya homo Muslimusluğu seçme ya da homo Muslimusluk gayrisini seçme.

Bu seçimde renkli bir ortamda yapılmaktadır. Bu ortamın üç ana rengi vardır: Siyahlık, beyazlık ve grilik.

Homo animalusluk ve ötesi SIYAHLIK alanıdır.

Homo spiritusluk Beyaz sanrılı veya hezeyanlı SIYAHILIK alanıdır.

Homo Muslimusluk BEYAZLIK alanıdır

Homo Muslimus ise Beyaza en yakın GRİLİK alanıdır.

İnsan Hayatı ise: Beyaza kavuşma sonsuz yolculuğunun dünya kısmında Beyaza en yakın GRİ'yi yakalama aklı, iradesi, cehdi, eylemi ve söylemiyle homo Muslimusca yaşanması beklenen gökkuşağıdır.

PROBLEM: Beden (Homo Muslimus - Yunus) ile Ruh (Homo Muslimusluk - Yunusluk) arasındaki ontolojik yapı, içerik, işlev ve bunlara bağlı olarak gerçekleştirilen (Beden + Ruh = İnsan) etkileşimden kaynaklanmaktadır.

Son Söz

Ennihaye biz burada sözü fazla uzatmadan sıradan Müslümanlık (homo Muslimusluk) tarihinde nefes alıp veren MerzaFakurHeliki'nin (1406) makro varlık alanındaki insan başta olmak üzere bütün mevcudatın mikro varlık alanı ile yüzleştiği ve onunla birlikte bir düzen, bir ahenk, bir uyum ve bir denge içerisinde varolup halleşme hayat uğraşısının şiiresel ifadesi olan bildiri konumuz temelli Akıl ve Gönül atışmasını içeren şu mısralarına bırakarak satırlarımıza son verelim.

EY GÖNÜL!

(Akıl'dan Gönül'e)

Ey Gönül, Neylersin

Divaneee, Divane...!

Şu Kapıdan Gireli Bir Hal Oldun

Viraneee, Virane...!

Sık Sık Ummana Dalarken

Çöldeki Bedevi Misali

Bir Umuda Kurban Oldun

Biçareee Biçare...!

Varlıkta Yoku, Yoklukta Varı Buldun

Bu MekanıGayb Sana Ziyade

Hücredeki Mahkum Yusuf Misali

Kabuktan Öze, Gönülden Söze

Anlayışı Tabilikte Yakaladın Yunus Misali

Gerçi Kapında Dostlar Ganiiii, Gani...!

Hepsi Mutlak Devranı Zahirde

Ummandan Muhabbetten Azade

Gerisinde, Gerisinde Mi?

Bihabeeer, Bihaber...!

Öyleyse Ey Gönül Sor

Mevlana'da Ney Nectürdür?

Çıra Dost Dari Özü Neyzen?

Dostsuz Kalınca Şu Cihanda

Erdemliği Nefesinde Mi Buldu Dersin!

Akış, Hüzün, Hamisizlik, Acziyet Ve Vuslat

Zerreden Maddeye Damladan Deryaya Kulaç

----- oooooo -----

(Gönül'den Akıl'a Cevaben)

Kılındın Akıl Hamalı Fitrat Emanetçisi

Hani Olacaktın Yeryüzü Kulluk Bekçisi

Eğlendin İlim, Din, Felsefe ve Sanat Diye

Biçare Oldun Bulamadın Hikmeti Niye

Geçti Ömrün Hayal İle Gerçeklik Arası

Nefsine Uydun Oldun Dünya-Ahret Maskarası

Niçün Ömrü Heder Ettin Damlada Banisiz

Oldun Anda Muflisiddin Deryada Hamisiz

Gerçi Sen Uçun Tarik Ve Rehber Çoktur Amma

Yine de Koyma Kendini Kur'an GayrisiTaamma

Halleş Ve Oku Her Dem Hazreti Kur'an'ı

Ol Böylece Dünya Ahiret Kur'anlı Nurani

Namın Gerçi Dünya Vuslatında MerzaFakur

Fakr'e Rıza Eyledin Ömrü Ahirde Acziyetle Şükür

Eylesin Öyleyse Hâlik, seni helikiDDin

Kılsın Böylece Hâdim-i Ümmeti Muhammed'in.

MerzaFakurHeliki (1406)

Önerilen Kaynaklar:

Açıköz, Hacı Mustafa: 'Homo Skeptikus ve Akıl Hamaliyeligi Tarihi Serisi'sinden (9 Kitap)

I. Kitap: Açıköz, Hacı Mustafa, 2006a, Skeptikus, Şüphe ve Bilgi, Elis Yayınları 34, Ankara.

II. Kitap: Açıköz, Hacı Mustafa, 2006b, Tevhidi Kozmik Holizm, Şüphe ve Eski Uygurluklar, Elis Yayınları 37, Ankara.

III. Kitap: Açıköz, Hacı Mustafa, 2006c, SextusEmpirikus ve Şüphe, Elis Yayınları 38, Ankara.

Türker, E. ve Açıköz, H. M. (2004), “OneInstrument (Ney) AndTwoPhilosophicalTraditions”, in “NeoplatonicAesthetics: Music, Literature, &the Visual Arts”, editedby L.G. Cheneyand J. Hendrix, pp 7-27, Peter Lang Publishing, New York, USA.

Açıköz, H. M. (2001), “Yesevi’ye Meta-Matematikçe Bir Bakış”, ‘I. Türk Dünyası Çağdaş Lehçe ve Edebiyatları Sempozyumu, (21-23 Nisan, Muğla) Muğla Üniversitesi Yayınları 24, ss; 21-41, Muğla.

Dr Israr AHMAD Seçkisi, (2016) “21. Asırda İslam Rönesansı”, İngilizceden Türkçeye Çeviren Hacı Mustafa Açıköz, Araştırma Yayınları 132, Ankara.

İslamoğlu, Mustafa (2014) “Hayat Kitabı KUR’AN – Gerekçeli Meal-Tefsir”, Düşün Yayıncılık 165, İstanbul.

İslamoğlu, Mustafa (2016) “Tabiat ve Kur’an Ayetleri Işığında Yaratılış ve Evrim”, 3. Baskı, Düşün Yayıncılık, İstanbul.